

STATUT STRONNICTWA DEMOKRATYCZNEGO

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Stronictwo Demokratyczne, założone w 1937 roku, jest partią polityczną, która działa w ramach obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej prawa oraz niniejszego Statutu zwanego dalej „Statutem”.
2. Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja jest świętem Stronnictwa Demokratycznego.

§ 2

1. Cele i formy działalności Stronnictwa Demokratycznego określają uchwały i deklaracje programowe, zgodne z wymogami polskiej racji stanu i porządkiem konstytucyjnym Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Stronictwo Demokratyczne kieruje się zasadami demokracji, jawności, szacunku dla prawa, etyki i dobrych obyczajów oraz wolą większości przy zachowaniu prawa mniejszości do głoszenia i obrony swoich poglądów.

§ 3

1. Terenem działania Stronnictwa Demokratycznego jest Rzeczpospolita Polska.
2. Siedzibą Stronnictwa Demokratycznego jest Warszawa.
3. Stronictwo Demokratyczne posiada osobowość prawną.
4. Stronictwo Demokratyczne może działać wśród Polaków mieszkających za granicami kraju ustanawiając swoje kluby poza granicami RP.

§ 4

1. Emblematem organizacyjnym Stronnictwa Demokratycznego jest stylizowany orzeł biały w koronie, na niebieskim tle. Wzór emblematu określa Zarząd Główny SD.
2. Stronictwo Demokratyczne używa sztandarów o barwach białej i czerwonej ze stylizowanym orłem białym w koronie. Wzór sztandaru określa Zarząd Główny SD.
3. Stronictwo Demokratyczne używa skrótu „SD”.
4. Nazwa, skrót nazwy i znak słowno-graficzny emblematu organizacyjnego, prawa do nich, powinny być chronione przez władze wszystkich struktur SD w drodze uzyskania stosownych praw ochronnych. Do dysponowania tymi prawami jest uprawniony jedynie Zarząd Główny SD.

5. SD ma prawo do używania odznak, legitymacji, pieczęci, barw i znaków graficznych według wzorów ustalonych przez Zarząd Główny SD.
6. SD może być członkiem krajowych i międzynarodowych organizacji zrzeszających partie polityczne i organizacje o podobnych założeniach ideowo-programowych oraz może współpracować z takimi partiami i organizacjami, w tym również z działającymi na terenie innych krajów.

§ 5

1. Kolegialne władze SD podejmują decyzje w formie uchwał, w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów, na posiedzeniach w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, o ile Statut nie stanowi inaczej.
W przypadku równej liczby głosów, z wyjątkiem wyborów władz, decyduje głos przewodniczącego obrad.
2. W przypadku, gdy uchwała nie może zostać podjęta z powodu nieobecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, możliwe jest przeprowadzenie posiedzenia w drugim terminie, na którym do jej podjęcia wymagana jest obecność co najmniej 1/3 uprawnionych do głosowania. Do ważności posiedzenia w drugim terminie niezbędne jest jego zwołanie wraz z posiedzeniem w pierwszym terminie oraz wspólne zawiadomienie. Zakończenie posiedzenia w pierwszym terminie i rozpoczęcia obrad w drugim stwierdza przewodniczący obrad. W przypadku, gdy pierwsze posiedzenie władzy SD odbyło się w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, zebrania zwołanego w kolejnym terminie nie przeprowadza się. Drugiego terminu nie stosuje się w pracach sądów partyjnych i komisji rewizyjnych.
3. Kolegialne władze SD wszystkich szczebli mogą przeprowadzać obrady oraz głosowania zdalne z wykorzystaniem drogi elektronicznej. Zasady zwoływania i odbywania takich posiedzeń oraz podejmowania w ich czasie decyzji określa regulamin uchwalony przez Zarząd Główny SD.
4. Wszystkie władze SD pochodzą z wyborów przeprowadzanych w głosowaniu tajnym. W sytuacjach wyjątkowych, utrudniających odbycie normalnych obrad, wybory mogą odbyć się w trybie korespondencyjnym. Decyzje w tej sprawie podejmuje Zarząd Główny SD z własnej inicjatywy lub na wniosek właściwej struktury SD. Zarząd Główny SD określa regulamin głosowania korespondencyjnego w SD. Odwoływanie członków władz SD następuje w tym samym trybie co ich wybór.
5. Członkowie władz SD pełnią swe obowiązki do czasu powołania członków władz nowej kadencji.
6. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący obradom – z własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej połowy obecnych na posiedzeniu członków danej władzy – przeprowadza głosowanie imienne.
7. Posiedzenia władz SD (z wyjątkiem Kongresu SD i zjazdów) są zwoływane przez jej przewodniczącego, upoważnionego przez niego wiceprzewodniczącego lub

najstarszego wiekiem wiceprzewodniczącego, o ile przewodniczący lub upoważniony wiceprzewodniczący nie może działać, albo przez osobę upoważnioną przez przewodniczącego do zwołania posiedzenia jeżeli przewodniczący i wiceprzewodniczący nie mogą działać w przypisanym terminie.

8. Posiedzenia władz SD (z wyjątkiem Kongresu SD) zwoływane są również na pisemne żądanie co najmniej połowy ogółu członków danej władzy i odbywają się w terminie 14 dni od dnia doręczenia żądania lub na podstawie uchwały zarządu właściwego regionu albo zarządzenia Przewodniczącego SD, przy czym zarząd regionalny może zwoływać posiedzenie władzy klubu i władzy miejskiej.
9. Uchwały władz wyższych szczebli SD są wiążące dla władz niższych szczebli SD.
10. Zwołanie posiedzenia władzy SD z naruszeniem przepisów Statutu skutkuje nieważnością wszystkich podjętych na nim uchwał i przeprowadzonych wyborów. Nieważność stwierdza Zarząd Główny SD.

ROZDZIAŁ II

CZŁONKOWIE STRONNICTWA DEMOKRATYCZNEGO ORAZ ICH PRAWA I OBOWIĄZKI

§ 6

1. Członkiem SD może być osoba, która:
 - 1) jest obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) korzysta w pełni z praw publicznych,
 - 3) ukończyła 18 lat,
 - 4) złożyła pisemną deklarację członkowską w klubie SD,
 - 5) jest osobą nie budzącą zastrzeżeń pod względem etycznym,
 - 6) nie należy do innej partii politycznej.
2. Członek SD nie może działać na rzecz innej partii politycznej albo kandydować z listy wyborczej innej niż lista wyborcza uznana przez SD, chyba że na kandydowanie lub inną formę współpracy wyrazi zgodę Zarząd Główny SD.

§ 7

1. Decyzję o przyjęciu w poczet członków SD podejmuje zarząd klubu SD, nie później niż w ciągu jednego miesiąca od dnia złożenia deklaracji.
2. Zarząd klubu SD przekazuje niezwłocznie uchwałę wraz z deklaracją do zarządu regionalnego SD.
3. W przypadku nie podjęcia uchwały przez zarząd klubu SD w terminie, o którym mowa w ust. 1 lub w przypadku decyzji odmownej, kandydat na członka SD może się zwrócić do zarządu regionalnego SD o podjęcie decyzji.

4. Zarząd Główny SD może uchylić uchwałę zarządu klubu lub zarządu regionalnego SD o przyjęciu do SD, w ciągu miesiąca od dnia otrzymania uchwały.
5. Decyzję o przyjęciu do SD osób chcących utworzyć nowy klub, podejmuje zarząd regionalny SD nie później niż w ciągu jednego miesiąca od dnia złożenia deklaracji. Zarząd Główny SD może uchylić decyzję zarządu regionalnego SD.
6. Od decyzji zarządu regionalnego SD przysługuje odwołanie do Zarządu Głównego SD.
7. Nikomu nie służy roszczenie o przyjęcie w szeregi SD.
8. Decyzję o przyjęciu w poczet członków SD może podjąć Zarząd Główny SD, wskazując jednocześnie klub, w którym będzie realizował swoje członkostwo nowoprzyjęty członek SD.
9. Centralny rejestr członków SD prowadzi Zarząd Główny SD. Zarząd regionalny SD w terminie 14 dni od otrzymania deklaracji od zarządu klubu SD przekazuje ją Zarządowi Głównemu SD.
10. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio w przypadku członka SD, który chce zmienić przynależność do klubu SD. Decyzja członka SD o wystąpieniu z klubu SD w celu realizacji swojego członkostwa w innym klubie staje się skuteczna z chwilą jego przyjęcia do tego klubu. Do tego czasu członek SD realizuje swoje prawa i obowiązki członkowskie w dotychczasowym klubie SD.

§ 8

1. Przystaje być członkiem SD, kto:
 - 1) zgłosił na piśmie oświadczenie o wystąpieniu z SD,
 - 2) został wykluczony z SD prawomocnym orzeczeniem sądu partyjnego,
 - 3) będąc członkiem SD został skazany prawomocnym wyrokiem sądowym za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego,
 - 4) z powodu niepłacenia składek członkowskich przez okres co najmniej 6 miesięcy, po wcześniejszym wezwaniu do ich zapłaty, został skreślony uchwałą zarządu klubu SD z listy członków SD,
 - 5) zmarł.
2. O ustaniu członkostwa, w przypadkach określonych w ust. 1, przewodniczący klubu SD lub przewodniczący sądu partyjnego informuje niezwłocznie zarząd regionalny, który powiadamia o tym Sekretarza Generalnego SD.
3. Skreślonymu z listy członków SD na mocy uchwały, o której mowa w ust.1 pkt 4 przysługuje prawo odwołania do zarządu regionalnego SD w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

§ 9

1. Członek SD może zawiesić swoją przynależność do SD.

2. Zawieszenie członkostwa zgłasza się na piśmie do przewodniczącego klubu SD. Przepis § 8 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
3. Zawieszenie członkostwa powoduje zawieszenie pełnionych w SD funkcji oraz zawieszenie biernego i czynnego prawa wyborczego w SD.
4. Zawieszenie członkostwa nie wyklucza postępowania przed sądami partyjnymi.
5. Przywrócenie członkostwa następuje po zgłoszeniu przez zainteresowanego stosownej informacji do przewodniczącego klubu SD. W przypadku zawieszonoego członka władz naczelných SD do skutecznego przywrócenia członkostwa wymagana jest pisemna zgoda Przewodniczącego SD.
6. W przypadku zawieszenia członkostwa w SD decyzją sądu partyjnego przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

§ 10

Wszyscy członkowie SD mają równe prawa.

§ 11

1. Członek SD ma prawo:
 - 1) na zebraniach partyjnych w sposób nieskrępowany wyrażać swoje stanowisko,
 - 2) uczestniczyć w konstruowaniu programu politycznego i wyborczego SD oraz założeń polityki SD,
 - 3) uzyskiwać informacje o działalności SD i jej wszystkich władz oraz o działalności przedstawicieli SD we władzach publicznych,
 - 4) kandydować na każdą funkcję i do każdej władzy w SD zgodnie z przepisami Statutu i regulaminów wyborczych uchwalanych przez poszczególne władze,
 - 5) zgłaszać, w czasie wyborów do władz SD, kandydaturę swoją lub innego członka SD, zgodnie z obowiązującymi zasadami wyborczymi,
 - 6) ubiegać się z rekomendacji SD o mandat do władzy publicznej oraz korzystać z poparcia SD w kampaniach wyborczych, w granicach określonych przez odpowiednie władze SD,
 - 7) korzystać, w przypadku doznania krzywdy w czasie działalności politycznej oraz w trudnych sprawach osobistych, z obrony władz SD,
 - 8) korzystać z pomocy władz SD w wykonywaniu swych obowiązków i praw partyjnych,
 - 9) nosić odznakę Stronnictwa Demokratycznego.
2. Ograniczenie praw wyborczych możliwe jest tylko ze względu na obszar działania danej władzy SD oraz przynależność klubu SD do określonej struktury regionalnej.

§ 12

1. Członek SD ma obowiązek:

- 1) brać aktywny udział w realizacji celów SD i rzetelnie wypełniać swe powinności,
 - 2) sumiennie i rzetelnie wypełniać mandat członka władz SD na każdym szczeblu,
 - 3) dbać o dobre imię SD,
 - 4) propagować zasady ideowe oraz program SD,
 - 5) uczestniczyć w działalności SD,
 - 6) przestrzegać postanowień Statutu SD i wykonywać uchwały władz SD,
 - 7) zjednywać i pozyskiwać nowych członków, sympatyków i zwolenników SD,
 - 8) opłacać składki członkowskie.
2. Członek SD, pełniący z rekomendacji SD funkcje we władzach publicznych, ponosi za swą działalność odpowiedzialność polityczną przed SD.

§ 13

1. Kary członkom SD wymierza sąd partyjny.

2. Karami są:

- 1) upomnienie,
 - 2) nagana,
 - 3) pozbawienie prawa pełnienia określonych funkcji w SD przez okres do 4 lat,
 - 4) zawieszenie w prawach członka SD na okres od 3 do 30 miesięcy,
 - 5) wykluczenie z SD.
3. Kary określone w ust.2 pkt 1 i pkt 2 ulegają zatarciu po 2 latach od dnia wydania orzeczenia. Kara określona w ust.2 pkt 3 i 4 ulega zatarciu po okresie, na jaki została orzeczona. Kara orzeczona w ust. 2 pkt 5 ulega zatarciu po 4 latach. Po upływie tego okresu wykluczony z SD członek może ponownie ubiegać się o przyjęcie w poczet członków SD.

§ 14

1. W przypadku rażącego naruszenia zasad statutowych i obowiązków członka SD Zarząd Główny SD może podjąć uchwałę o zawieszeniu lub wydaleniu członka z szeregów SD. Od decyzji Zarządu Głównego SD przysługuje odwołanie do Naczelnego Sądu Partyjnego SD w terminie 14 dnia od dnia otrzymania uchwały.
2. W sprawach szczególnie rażącego i przynoszącego szkodę postępowania członka SD, Zarząd Główny SD, kierując wniosek o jego ukaranie, może zawiesić członka partii w jego prawach do czasu wydania prawomocnego orzeczenia przez sąd partyjny SD.

3. Zawieszenie członkostwa w trybie, o którym mowa w ust. 2, oznacza zawieszenie pełnienia funkcji partyjnych. Po wydaniu prawomocnego orzeczenia, o ile nie orzeczono kary, o której mowa w § 13 ust. 2 pkt 4, 5 członkostwo w SD zostaje odwieszona, a pełnione wcześniej przez członka SD funkcje partyjne - o ile nie orzeczono kary, o której mowa w § 13 ust. 2 pkt 3 – przywrócone.

§ 15

1. Szczególnie zasłużeni członkowie SD mogą być wyróżnieni przez władze SD odznaczeniami partyjnymi oraz tytułami honorowymi.
2. Listę, nazwę i wygląd odznaczeń partyjnych, a także listę tytułów honorowych oraz tryb i zasady wyróżniania odznaczeniem partyjnym i nadawania tytułu honorowego określa „Regulamin wyróżniania członków Stronnictwa Demokratycznego” uchwalany przez Zarząd Główny SD.

ROZDZIAŁ III STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Postanowienia ogólne

§ 16

1. Struktura organizacyjna SD działa w oparciu o podział administracyjny kraju.
2. Składnikami struktury organizacyjnej są:
 - 1) klub działający na terenie miasta, dzielnicy lub gminy oraz klub środowiskowy,
 - 2) miejska organizacja SD w miastach, na terenie których działa więcej niż jeden klub SD,
 - 3) regionalna organizacja SD działająca na terenie województwa,
 - 4) władze naczelne SD.
3. Miejska organizacja SD działająca na terenie miasta stołecznego Warszawy może używać nazwy „Rada Stołeczna SD”. W jej skład wchodzi także kluby działające poza granicami RP.
4. W przypadku likwidacji lub braku składnika struktury organizacyjnej jej kompetencje i zadania przejmuje składnik struktury organizacyjnej wyższego szczebla.
5. W przypadku rozwiązania struktury regionalnej likwidacji ulegają wszystkie władze regionalne. W przypadku rozwiązania struktury lub powołania nowej struktury regionalnej, Zarząd Główny SD podejmuje uchwałę o zwołaniu zjazdu regionalnego oraz określa zasady jego przeprowadzenia. W okresie od podjęcia uchwały o rozwiązaniu lub powołaniu struktury regionalnej do wyboru nowych władz regionalnych, funkcję zarządu regionalnego i rady regionalnej pełni Zarząd

Główny SD. Bieżące sprawy SD w regionie oraz przygotowania do zjazdu regionalnego prowadzi pełnomocnik Zarządu Głównego SD.

6. W przypadku rozwiązania klubu SD, wskazuje się jednocześnie inny klub SD, w którym swoje członkostwo w SD realizują członkowie rozwiązanego klubu.
7. W przypadku łączenia dwóch lub więcej klubów w jeden, funkcję jego zarządu pełni pełnomocnik powołany przez zarząd regionalny.

§ 17

1. Władze SD wybierane są w wyborach równych i bezpośrednich spośród nieograniczonej liczby kandydatów z uwzględnieniem przepisów § 5 ust. 4.
2. Kadencja wszystkich władz SD trwa od 4 do 5 lat. Kalendarz wyborczy uchwała Rada Naczelna SD. Rada Naczelna SD może, na wniosek Przewodniczącego SD, skrócić kadencję wszystkich władz SD i zarządzić wybory w terminie do 6 miesięcy.
3. W przypadku trwałego uchylania się od obowiązków członka władzy SD, może ona podjąć uchwałę stwierdzającą wygaśnięcie jego członkostwa w tej władzy. Odwołanemu na tej podstawie członkowi władzy SD przysługuje odwołanie do Zarządu Głównego SD w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały. Odwołanie nie wstrzymuje wykonania uchwały.
4. Jeżeli w trakcie trwania kadencji mandat członka Naczelnego Sądu Partyjnego, Naczelnej Komisji Rewizyjnej, regionalnego sądu partyjnego, regionalnej komisji rewizyjnej ulega wygaszeniu, to każda z tych władz SD może sama dokonać uzupełnienia swojego składu o osobę uzgodnioną z Przewodniczącym SD.
5. Delegaci na Kongres i zjazdy poszczególnych organizacji regionalnych SD, również powołani w trybie § 5 pkt. 4, zachowują swój mandat do czasu wyboru nowych delegatów, z wyłączeniem utraty lub zawieszenia biernego i czynnego prawa wyborczego w SD. Rozwiązanie składnika struktury organizacyjnej SD skutkuje utratą mandatu osób wybranych przez nią delegatami na Kongres (zjazd). W przypadku ponownego powołania składnika struktury organizacyjnej właściwy zjazd (zebranie członków klubu) ponownie wybiera delegatów na Kongres (zjazd) w liczbie określonej przez Zarząd Główny (zarząd regionalny) zgodnie z zasadami uchwalonymi przez Radę Naczelną przed ostatnim Kongresem, jednak nie większej niż wybrano przed rozwiązaniem struktury organizacyjnej.
6. Delegaci na Kongres i zjazdy poszczególnych organizacji terenowych sprawujący swoje mandaty z tytułu członkostwa w określonych w Statucie władzach SD zachowują swój mandat do czasu ustania tego członkostwa.
7. W trakcie trwania kadencji władz SD mandaty delegatów na Kongres i zjazdy poszczególnych organizacji terenowych uzyskują także osoby, które zostały członkami określonych w Statucie władz SD.
8. Nie wolno łączyć funkcji członka władzy (organu) uchwałodawczej, sądowniczej i rewizyjnej na tym samym szczeblu. W przypadku połączenia funkcji objętych

zakazem łącznego sprawowania, osoba, której to dotyczy, składa niezwłocznie pisemne oświadczenie o rezygnacji z jednej z funkcji. Do tego czasu mandat we wszystkich władzach SD objętych zakazem ulega zawieszeniu.

9. Zawiadomienie o terminie posiedzenia wysyła się członkom władz SD na 7 dni przed datą obrad, drogą pocztową lub pocztą elektroniczną, chyba, że regulamin działania określonej władzy SD stanowi inaczej.

Władze naczelne SD

§ 18

Naczelnymi władzami SD są:

- 1) Kongres SD,
- 2) Rada Naczelna SD,
- 3) Przewodniczący SD,
- 4) Zarząd Główny SD,
- 5) Naczelna Komisja Rewizyjna SD,
- 6) Naczelny Sąd Partyjny SD.

§ 19

1. Kongres jest najwyższą władzą SD.
2. Kongres SD zwołuje Rada Naczelna SD.
3. Delegatami na Kongres SD są delegaci wybrani przez zjazdy regionalne SD według zasad określonych przez Radę Naczelną SD oraz członkowie władz naczelnych SD.
4. Zwołanie Kongresu następuje w trybie, o którym mowa w § 17 ust. 2 lub w trybie nadzwyczajnym. Kongres SD w trybie nadzwyczajnym zwołuje Rada Naczelna z własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej połowy rad regionalnych SD. Zwołując Kongres SD w trybie nadzwyczajnym Rada Naczelna SD określa jego porządek obrad, którego zmiana jest niedopuszczalna. Delegatami na Kongres SD zwołany w trybie nadzwyczajnym są członkowie SD mający uprawnienia określone w § 17 ust. 5-7. Kongres SD w trybie nadzwyczajnym może być także zwołany przez Przewodniczącego SD, który określa jego porządek obrad.

§ 20

Do kompetencji Kongresu SD należy:

- 1) uchwalanie dokumentów programowych,
- 2) uchwalanie Statutu SD i zmian w Statucie SD,
- 3) udzielanie – na wniosek Naczelnej Komisji Rewizyjnej SD – absolutorium Przewodniczącemu SD, Radzie Naczelnej SD i Zarządowi Głównemu SD,

- 4) ustalanie liczby członków Rady Naczelnej SD, liczby członków Naczelnej Komisji Rewizyjnej SD i liczby członków Naczelnego Sądu Partyjnego SD,
- 5) wybór i odwołanie Przewodniczącego SD,
- 6) wybór i odwołanie członków Rady Naczelnej SD, członków Naczelnej Komisji Rewizyjnej SD i członków Naczelnego Sądu Partyjnego SD,
- 7) uchwalanie regulaminu obrad Kongresu SD.

§ 21

1. Rada Naczelna SD jest najwyższą władzą uchwałodawczą SD między Kongresami SD.
2. Rada Naczelna SD zwoływana jest przez Przewodniczącego SD w miarę potrzeb, jednak nie rzadziej niż dwa razy w roku. Rada Naczelna może obradować, podejmować decyzje i dokonywać wyborów w trybie opisanym w § 5 ust. 3 i 4.
3. Do kompetencji Rady Naczelnej SD należy:
 - 1) realizacja programu SD oraz uchwał Kongresu SD,
 - 2) zwoływanie Kongresu SD,
 - 3) ustalanie kalendarza wyborczego oraz zasad wyborów w SD,
 - 4) ustalanie kierunków działań politycznych i organizacyjnych istotnych dla SD,
 - 5) ustalanie zasad udziału SD w wyborach,
 - 6) udzielanie upoważnienia Zarządowi Głównemu SD do zawierania koalicji oraz porozumień wyborczych i powyborczych,
 - 7) ustalanie zasad wyłaniania i zatwierdzania kandydatów SD do Sejmu, Senatu, Parlamentu Europejskiego, na urząd Prezydenta RP i organów samorządu terytorialnego,
 - 8) wybór i odwołanie, na wniosek Przewodniczącego SD, Wiceprzewodniczących SD, Sekretarza Generalnego SD, Skarbnika SD i pozostałych członków Zarządu Głównego SD,
 - 9) wybór i odwołanie, na wniosek Przewodniczącego SD, Wiceprzewodniczących Rady Naczelnej SD spośród członków Rady Naczelnej SD,
 - 10) ustalanie, na wniosek Przewodniczącego SD, liczby członków Zarządu Głównego SD,
 - 11) uchwalanie budżetu rocznego SD,
 - 12) przyjmowanie sprawozdań z działalności Zarządu Głównego SD, ocena jego działalności, zatwierdzanie rocznych sprawozdań z wykonania budżetu,
 - 13) uchwalanie zasad gospodarowania majątkiem i finansami SD oraz warunków zaciągania zobowiązań majątkowych,
 - 14) rozpatrywanie odwołań od uchwał Zarządu Głównego SD, o których mowa § 22 ust. 3 pkt 17 i § 27 Statutu,

- 15) w przypadku rezygnacji lub trwałej niemożności pełnienia funkcji przez Przewodniczącego SD, powierzenie wybranemu członkowi Zarządu Głównego SD pełnienia obowiązków Przewodniczącego SD,
 - 16) dokooptowanie, na wniosek Przewodniczącego SD, członków Rady Naczelnej SD,
 - 17) sprawowanie nadzoru nad działalnością Klubu (Koła) Parlamentarnego SD,
 - 18) podejmowanie uchwał o wstąpieniu do organizacji międzynarodowych i występowaniu z tych organizacji,
 - 19) uchwalenie regulaminu pracy Rady Naczelnej SD,
 - 20) inne kompetencje wynikające z niniejszego Statutu.
4. W skład Rady Naczelnej SD wchodzi:
- 1) Przewodniczący SD,
 - 2) członkowie wybrani przez Kongres SD,
 - 3) Przewodniczący regionów SD,
 - 4) osoby wchodzące w skład Zarządu Głównego SD,
 - 5) członkowie SD sprawujący mandat posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego,
 - 6) członkowie dokooptowani.
5. Pracami Rady Naczelnej SD kieruje Przewodniczący SD lub z jego upoważnienia jeden z Wiceprzewodniczących Rady Naczelnej SD.
6. W posiedzeniach Rady Naczelnej SD uczestniczą:
- 1) Przewodniczący Naczelnego Sądu Partyjnego SD,
 - 2) Przewodniczący Naczelnej Komisji Rewizyjnej SD.

§ 22

1. Zarząd Główny SD zwoływany jest przez Przewodniczącego SD.
W uzasadnionych wypadkach Zarząd Główny może podejmować uchwały w trybie obiegowym.
2. Zarząd Główny SD określa kierunki i prowadzi bieżącą działalność polityczną SD, sprawuje kierownictwo organizacyjne, pełni funkcję komitetu wyborczego, inicjuje plany operacyjne, typuje do akceptacji Rady Naczelnej SD kandydatów SD w wyborach parlamentarnych, do Parlamentu Europejskiego oraz na urząd Prezydenta RP, nadzoruje i koordynuje działalność organizacji regionalnych SD, organizuje Kongres SD i posiedzenia Rady Naczelnej SD.
3. Do szczególnych kompetencji Zarządu Głównego SD należy:
 - 1) kierowanie bieżącą działalnością SD,
 - 2) zajmowanie stanowiska w sprawach będących przedmiotem zainteresowania SD,

- 3) tworzenie i rozwiązywanie struktur regionalnych SD oraz określenie i zmiana zasięgu ich działania,
- 4) powoływanie rzecznika prasowego SD i innych funkcji potrzebnych do działania partii,
- 5) realizowanie uchwał Kongresu SD i Rady Naczelnej SD,
- 6) przyjmowanie projektów dokumentów na posiedzenia Rady Naczelnej SD i Kongresu SD,
- 7) współpraca z parlamentarzystami SD i przedstawicielami SD we władzach państwowych,
- 8) współpraca z organizacjami politycznymi, gospodarczymi, samorządowymi i społecznymi,
- 9) rozpatrywanie zaleceń i wniosków Naczelnej Komisji Rewizyjnej SD,
- 10) sporządzanie listy kandydatów SD w wyborach do Sejmu, Senatu i Parlamentu Europejskiego,
- 11) wybór, na wniosek Sekretarza Generalnego SD, zastępców Sekretarza Generalnego SD oraz, na wniosek Skarbnika SD, zastępców Skarbnika SD,
- 12) uchwalanie regulaminu wyróżniania członków SD,
- 13) nadzór nad właściwą polityką finansową SD,
- 14) zatwierdzanie sprawozdań finansowych partii oraz informacji finansowej o otrzymanej subwencji i sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych,
- 15) uchwalenie instrukcji finansowych SD,
- 16) ustalanie wysokości składek członkowskich i zasad dysponowania nimi,
- 17) uchylanie uchwał władz szczebla niższego sprzecznych z obowiązującym prawem, Statutem, programem SD lub uchwałami szczebla naczelnego i szczebla regionalnego albo z innych ważnych przyczyn. Od uchwały Zarządu Głównego SD o uchyleniu, zainteresowanemu przysługuje odwołanie do Rady Naczelnej SD w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji Zarządu Głównego, przy czym odwołanie nie wstrzymuje wykonania tej uchwały,
- 18) udzielanie upoważnień do reprezentowania SD w organizacjach lub strukturach powstałych w wyniku porozumień zawartych przez SD, w tym o charakterze wyborczym,
- 19) dokonywanie wiążącej wykładni Statutu oraz rozstrzyganie o zgodności uchwał władz SD ze Statutem i programem SD,
- 20) składanie informacji ze swojej działalności na posiedzeniach Rady Naczelnej SD,
- 21) pełnienie funkcji komitetu wyborczego w rozumieniu odpowiednich ustaw w wyborach do organów władzy publicznej,

- 22) wykonywanie czynności związanych ze spełnianiem ciężących na SD, jako partii politycznej, obowiązków, które wynikają z ustawy o partiach politycznych oraz z innych ustaw,
 - 23) tworzenie funduszu wyborczego SD oraz powoływanie i odwoływanie pełnomocnika finansowego funduszu wyborczego SD,
 - 24) podejmowanie decyzji w sprawach SD, niezastrzeżonych do kompetencji innych władz SD,
 - 25) gromadzenie dokumentacji osobowej i prowadzenie rejestru członków,
 - 26) pełnienie funkcji administratora danych, o których mowa w odpowiednich przepisach,
 - 27) uchwalanie regulaminu działania Zarządu Głównego SD oraz innych regulaminów z zasad przewidzianych w niniejszym Statucie.
 - 28) inne kompetencje wynikające ze Statutu.
4. W skład Zarządu Głównego SD wchodzi:
- 1) Przewodniczący SD,
 - 2) nie mniej niż dwóch Wiceprzewodniczących SD,
 - 3) Sekretarz Generalny SD,
 - 4) Skarbnik SD,
 - 5) członkowie wybrani na wniosek Przewodniczącego SD, w liczbie ustalonej przez Radę Naczelną SD.
5. Pracami Zarządu Głównego SD kieruje Przewodniczący SD lub, z jego upoważnienia, Wiceprzewodniczący SD.
6. Na posiedzenia Zarządu Głównego SD zapraszani są:
- 1) Przewodniczący Naczelnej Komisji Rewizyjnej SD,
 - 2) Przewodniczący Naczelnego Sądu Partyjnego SD.

§ 23

1. Przewodniczący SD stoi na czele Zarządu Głównego SD i Rady Naczelnej SD, bieżąco zarządza działalnością partii i reprezentuje SD na zewnątrz.
2. Do kompetencji Przewodniczącego SD należy:
 - 1) kierowanie działalnością polityczną i organizacyjną SD,
 - 2) kierowanie pracami Zarządu Głównego SD i Rady Naczelnej SD,
 - 3) realizacja uchwał Kongresu SD, Rady Naczelnej SD i Zarządu Głównego SD,
 - 4) powoływanie swoich pełnomocników,
 - 5) wnioskowanie w sprawach odwołania podległych mu członków władz wykonawczych oraz struktur administracyjno-organizacyjnych,

- 6) określanie zakresu zadań i kompetencji osób sprawujących funkcje wykonawcze w organach naczelnych i terenowych SD,
- 7) określanie zadań jednostek organizacyjnych powoływanych do bieżącej działalności oraz powoływanie i odwoływanie kierowników tych jednostek,
- 8) zatwierdzanie zasad wynagradzania pracowników Stronnictwa Demokratycznego,
- 9) inne wynikające ze Statutu i uchwał władz naczelnych SD.

§ 24

1. Sekretarz Generalny SD jest kierownikiem zakładu pracy.
2. Sekretarz Generalny prowadzi bieżącą działalność organizacyjną SD.
3. Do kompetencji Sekretarza Generalnego SD należy:
 - 1) bieżący nadzór i współpraca ze strukturami terenowymi a szczególnie z zarządami regionalnymi SD w zakresie prowadzenia aktywnej działalności politycznej,
 - 2) zapewnienie lokalowych, technicznych i personalnych warunków funkcjonowania SD i struktur terenowych SD,
 - 3) prowadzenie, w imieniu Zarządu Głównego SD, centralnego rejestru członków SD,
 - 4) inne czynności ujęte w regulaminie działania Zarządu Głównego SD.

§ 25

1. Skarbnik SD bieżąco zarządza działalnością finansową SD.
2. Do kompetencji Skarbnika SD należy:
 - 1) właściwa realizacja budżetu SD przyjętego przez Radę Naczelną SD,
 - 2) bieżące zarządzanie działalnością finansową SD, w tym przygotowywanie projektów sprawozdań finansowych i przygotowywanie projektu budżetu SD,
 - 3) sporządzenie informacji finansowej o otrzymanej subwencji i sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych,
 - 4) opracowanie instrukcji finansowych,
 - 5) wykonywanie innych określonych przez Zarząd Główny SD zadań.
3. Skarbnik SD za każdy rok kalendarzowy, na podstawie zbiorczego sprawozdania finansowego, sporządza:
 - 1) informację finansową o otrzymanej subwencji i poniesionych z niej wydatków,
 - 2) sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych i wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego SD za poprzedni rok kalendarzowy.

§ 26

1. W przypadku gdy na terenie danego regionu, powiatu, miasta, gminy nie funkcjonują składniki struktury organizacyjnej SD Zarząd Główny SD może powołać pełnomocnika SD, którego zadaniem jest stworzenie organizacji terenowej SD na tym obszarze. Do czasu zwołania zjazdu organizacji na danym terenie, pełnomocnik SD posiada uprawnienia zarządu i rady danej organizacji.
2. Pełnomocnik SD przestaje pełnić swoją funkcję z chwilą odwołania przez Zarząd Główny SD lub wyboru władz danej organizacji.

§ 27

W przypadku prowadzenia działalności sprzecznej z obowiązującym prawem lub Statutem SD albo z innych ważnych przyczyn Zarząd Główny może – na wniosek Przewodniczącego SD - rozwiązać każdą władzę SD niższego szczebla ustanawiając w jej miejsce zarząd komisaryczny lub powierzając pełnienie jej funkcji innej władzy SD do czasu ponownego wyboru rozwiązanej władzy lub do czasu upływu kadencji władz SD według kalendarza określonego przez Radę Naczelną SD. Od decyzji Zarządu Głównego SD rozwiązana władza może odwołać się do Rady Naczelnej SD w terminie 14 dni od jej otrzymania, co nie wstrzymuje jej wykonania.

Władze regionalne SD

§ 28

Władzami regionalnymi są:

- 1) Zjazd Regionalny SD,
- 2) Rada Regionalna SD,
- 3) Zarząd Regionalny SD,
- 4) Regionalny Sąd Partyjny SD,
- 5) Regionalna Komisja Rewizyjna SD.

§ 29

1. Zjazd regionalny SD zwołuje rada regionalna SD.
2. Delegatami na zjazd regionalny SD są delegaci wybrani według zasad określonych przez Radę Naczelną SD oraz członkowie władz regionalnych.
3. Zjazdem regionalnym SD może być ogólne zgromadzenie członków SD z regionu.
4. Zwołanie zjazdu regionalnego następuje w trybie, o którym mowa w § 17 ust. 2 lub w trybie nadzwyczajnym. Zjazd regionalny SD w trybie nadzwyczajnym zwołuje rada regionalna SD z własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej połowy klubów z terenu regionu. Zwołując zjazd regionalny SD w trybie nadzwyczajnym rada regionalna SD określa jego porządek obrad, którego zmiana jest niedopuszczalna. Delegatami na zjazd regionalny SD zwołany w trybie nadzwyczajnym są członkowie SD mający uprawnienia określone w § 17 ust. 5-7.

§ 30

Do kompetencji zjazdu regionalnego SD należy:

- 1) podejmowanie uchwał w sprawach istotnych dla SD na terenie województwa,
- 2) uchwalanie programu wyborczego regionalnej organizacji SD oraz ocena jego realizacji,
- 3) ocena realizacji programu SD na terenie województwa,
- 4) ustalanie liczby członków rady regionalnej SD, liczby członków regionalnej komisji rewizyjnej SD oraz liczby członków regionalnego sądu partyjnego SD,
- 5) wybór i odwołanie przewodniczącego regionu SD,
- 6) wybór i odwołanie członków rady regionalnej SD, członków regionalnej komisji rewizyjnej SD oraz członków regionalnego sądu partyjnego SD,
- 7) wybór delegatów na Kongres SD, według zasad określonych przez Radę Naczelną SD,
- 8) udzielanie absolutorium przewodniczącemu regionu, radzie regionalnej i zarządowi regionalnemu.

§ 31

1. Rada regionalna SD zwoływana jest w miarę potrzeb, co najmniej dwa razy w roku.
 2. Do kompetencji rady regionalnej SD należy:
 - 1) realizacja programu SD, uchwał Kongresu SD, Rady Naczelnej SD, Zarządu Głównego SD i zjazdu regionalnego SD,
 - 2) zwoływanie zjazdu regionalnego SD,
 - 3) podejmowanie decyzji w sprawie porozumień wyborczych i powyborczych na poziomie wojewódzkim w porozumieniu z Zarządem Głównym SD,
 - 4) ustalanie liczby członków zarządu regionalnego SD,
 - 5) wybór i odwołanie członków zarządu regionalnego SD,
 - 6) wybór i odwołanie wiceprzewodniczących rady regionalnej SD spośród członków rady regionalnej SD,
 - 7) przyjmowanie sprawozdań z działalności zarządu regionalnego SD i ocena jego działalności,
 - 8) powierzenie jednemu z wiceprzewodniczących regionu SD pełnienia obowiązków przewodniczącego regionu SD, w przypadku rezygnacji lub trwałej niemożności pełnienia przez niego funkcji,
 - 9) dokooptowanie, na wniosek przewodniczącego regionu SD, członków rady regionalnej SD,
 - 10) sprawowanie nadzoru nad działalnością klubu (koła) radnych SD w sejmiku województwa,
 - 11) uchwalenie regulaminu pracy rady regionalnej SD.
-

3. W skład rady regionalnej SD wchodzi:

- 1) przewodniczący regionu SD,
- 2) członkowie wybrani przez zjazd regionalny SD,
- 3) członkowie zarządu regionalnego SD oraz przewodniczący zarządów miejskich – na czas pełnienia funkcji,
- 4) parlamentarzyści oraz radni sejmiku wojewódzkiego – członkowie SD z klubów SD na terenie regionu, przy czym parlamentarzysta może wybrać członkostwo w innej radzie regionalnej właściwej dla swojego okręgu wyborczego, jeśli leży on poza granicami regionu, w którym jest członkiem SD,
- 5) członkowie dokooptowani.

4. Pracami rady regionalnej SD kieruje przewodniczący regionu SD lub upoważniony przez niego jeden z wiceprzewodniczących rady regionalnej SD.

§ 32

1. Do kompetencji zarządu regionalnego SD należy:

- 1) realizacja uchwał władz naczelných, zjazdu regionalnego i rady regionalnej SD,
- 2) prowadzenie bieżącej polityki SD w regionie,
- 3) zajmowanie stanowiska w sprawach będących przedmiotem zainteresowania SD w regionie,
- 4) powoływanie i rozwiązywanie organizacji miejskich i klubów SD oraz określanie i zmiana zasięgu ich działania; od tych decyzji zainteresowanym służy odwołanie do Zarządu Głównego SD w terminie 14 dni od ich doręczenia,
- 5) rozpatrywanie odwołań od decyzji władz SD niższego szczebla funkcjonujących na terenie regionu,
- 6) współpraca z radnymi SD i przedstawicielami SD we władzach wojewódzkich,
- 7) współpraca z organizacjami politycznymi, gospodarczymi, samorządowymi i społecznymi na terenie województwa,
- 8) wybór i odwołanie, na wniosek przewodniczącego regionu SD, wiceprzewodniczących regionu SD oraz sekretarza regionu i skarbnika regionalnego SD spośród członków zarządu regionalnego SD,
- 9) rozpatrywanie zaleceń i wniosków regionalnej komisji rewizyjnej SD,
- 10) uchwalenie regulaminu działania zarządu regionalnego SD,
- 11) inne kompetencje wynikające ze Statutu.

2. W skład zarządu regionalnego SD wchodzi:

- 1) przewodniczący regionu SD,
- 2) nie mniej niż jeden wiceprzewodniczący regionu SD,
- 3) sekretarz regionu SD,

- 4) skarbnik regionalny SD,
- 5) członkowie w liczbie ustalonej przez radę regionalną SD.
3. Na posiedzenia zarządu regionalnego SD zapraszani są:
 - 1) przewodniczący regionalnej komisji rewizyjnej SD,
 - 2) przewodniczący regionalnego sądu partyjnego SD.
4. Pracami zarządu regionalnego SD kieruje i zwołuje jego posiedzenia przewodniczący regionu SD.
5. Sekretarz regionu kieruje bieżącą działalnością organizacyjną struktury regionalnej.
6. Skarbnik regionalny SD odpowiada za sprawy finansowe i majątkowe regionalnej organizacji SD i współpracuje w tym zakresie ze Skarbnikiem SD.

Władze miejskie SD

§ 33

1. W przypadku gdy na terenie miasta na prawach powiatu istnieje więcej niż jeden klub SD, odpowiedni zarząd regionu SD może powołać władzę szczebla miejskiego. Władzami miejskimi są:
 - 1) Zjazd Miejski SD,
 - 2) Zarząd Miejski SD.
2. W przypadku, gdy na terenie miasta działa jeden klub SD władz miejskich nie powołuje się. Ich funkcje pełnią władze klubu SD.

§ 34

1. Zjazd miejski SD zwołuje zarząd miejski SD.
2. Delegatami na zjazd miejski SD są delegaci wybrani przez kluby SD według zasad określonych przez Radę Naczelną SD oraz członkowie władz miejskich. Zjazdem miejskim SD może być ogólne zgromadzenie członków SD z terenu miasta.
3. Zwołanie zjazdu miejskiego następuje w trybie, o którym mowa w § 17 ust. 2 lub w trybie nadzwyczajnym. Zjazd miejski SD w trybie nadzwyczajnym zwołuje zarząd miejski SD z własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej połowy klubów SD z terenu miasta. Zwołując zjazd miejski SD w trybie nadzwyczajnym zarząd miejski określa jego porządek obrad, którego zmiana jest niedopuszczalna. Delegatami na zjazd miejski SD zwołany w trybie nadzwyczajnym są członkowie SD mający uprawnienia określone w § 17 ust. 5-7.

§ 35

Do kompetencji zjazdu miejskiego SD należy:

- 1) podejmowanie uchwał w sprawach istotnych dla miasta,

- 2) uchwalanie programu wyborczego miejskiej organizacji SD i ocena jego realizacji,
- 3) ocena realizacji programu SD na terenie miasta,
- 4) wybór i odwołanie przewodniczącego zarządu miejskiego SD,
- 5) wybór i odwołanie członków zarządu miejskiego SD,

§ 36

1. Do kompetencji zarządu miejskiego SD należy:
 - 1) kierowanie działaniami SD na terenie miasta,
 - 2) koordynacja działalności Klubów SD,
 - 3) współpraca z radnymi SD i przedstawicielami SD we władzach miejskich,
 - 4) wybór i odwołanie, na wniosek przewodniczącego zarządu miejskiego SD, wiceprezesów zarządu miejskiego SD, sekretarza i skarbnika spośród członków zarządu miejskiego SD,
 - 5) realizacja programu wyborczego miejskiej organizacji SD,
 - 6) prowadzenie gospodarki finansowej miejskiej organizacji SD.
2. W skład zarządu miejskiego SD wchodzi:
 - 1) przewodniczący zarządu miejskiego SD,
 - 2) nie mniej niż jeden wiceprzewodniczący zarządu miejskiego SD,
 - 3) sekretarz,
 - 4) skarbnik, o ile zarząd miejski tak postanowi,
 - 5) członkowie wybrani spośród członków SD w mieście w liczbie ustalonej przez zjazd miejski SD.
3. Pracami zarządu miejskiego kieruje przewodniczący zarządu miejskiego SD.
4. Sekretarz prowadzi bieżącą działalność organizacyjno-finansową struktury miejskiej.
5. W przypadku gdy zarząd miejski wybierze skarbnika, prowadzi on bieżącą działalność finansową miejskiej organizacji SD i współpracuje w tym zakresie ze skarbnikiem regionalnym.

Klub SD

§ 37

1. Wszyscy członkowie SD należą do klubów SD. Dopuszczalne jest członkostwo tylko w jednym klubie SD.
 2. Klub tworzy co najmniej 5 członków SD z terenu dzielnicy, gminy lub miasta. Klub SD powołuje i rozwiązuje zarząd regionalny SD, określając zasięg terytorialny lub
-

środowiskowy jego działania. Od decyzji zarządu regionalnego SD przysługuje odwołanie do Zarządu Głównego SD w terminie 14 dni od jej doręczenia.

3. W uzasadnionych przypadkach, w trybie opisanym w ust. 2, mogą być tworzone kluby środowiskowe.
4. Klub SD organizuje działalność partyjną członków zajmując stanowisko w sprawach związanych z działalnością SD i jej programem.
5. Klub SD wydaje opinie i rekomendacje na funkcje partyjne i do władz publicznych.
6. Władzami klubu są:
 - 1) zebranie członków klubu.
 - 2) zarząd klubu wybierany przez członków klubu ze swego grona, w którego skład wchodzi: przewodniczący klubu i członkowie zarządu klubu w liczbie nie większej niż 14; zarząd klubu wybiera następnie ze swojego grona na wniosek przewodniczącego klubu: od 1 do 4 wiceprzewodniczących klubu SD, sekretarza klubu SD, skarbnika klubu SD.
7. Do kompetencji zebrania członków klubu należy wytyczanie kierunków działalności klubu, wybór delegatów na zjazd regionalny i zarządu klubu, nadzorowanie jego prac oraz inne kompetencje wynikające ze Statutu.
8. Do kompetencji zarządu klubu należy bieżące kierowanie działalnością klubu, organizowanie jego prac, reprezentowanie klubu na zewnątrz oraz inne kompetencje wynikające ze Statutu.
9. Zebranie członków klubu SD zwołuje przewodniczący klubu SD nie rzadziej niż dwa razy w roku.

Organy kontrolne i sądowe

§ 38

1. Naczelna Komisja Rewizyjna SD oraz regionalne komisje rewizyjne SD pełnią w SD funkcję kontrolną.
2. Naczelna Komisja Rewizyjna SD wydaje wytyczne dla działalności regionalnych komisji rewizyjnych SD określając ich zadania i kierunki pracy.
3. Komisje rewizyjne wybierają ze swego składu przewodniczącego, nie więcej niż dwóch wiceprzewodniczących i sekretarza.
4. Naczelna Komisja Rewizyjna SD uchwała regulamin działania komisji rewizyjnych SD.
5. Komisje rewizyjne wyższego szczebla mogą kontrolować organy niższego szczebla.

§ 39

1. Do zadań komisji rewizyjnych SD należy:

- 1) ocena przestrzegania zasad rzetelnego zarządzania majątkiem i funduszami SD,
 - 2) ocena prawidłowości sporządzania projektów budżetów, sprawozdań finansowych oraz prowadzenia dokumentacji,
 - 3) kontrola przestrzegania zasad gospodarowania majątkiem i finansami określonych przez Radę Naczelną SD,
 - 4) kontrola przestrzegania zasad zaciągania zobowiązań majątkowych określonych przez Radę Naczelną SD,
 - 5) kontrola przestrzegania instrukcji dotyczących działalności finansowej i majątkowej uchwalanych przez Zarząd Główny SD,
 - 6) ocena wykorzystania środków finansowych gromadzonych na koncie funduszu wyborczego SD,
 - 7) sporządzanie sprawozdań rozpatrywanych przez Kongres SD i zjazdy.
2. Naczelna Komisja Rewizyjna SD występuje do Kongresu SD z wnioskiem o udzielenie absolutorium Przewodniczącemu SD, Radzie Naczelnej SD i Zarządowi Głównemu SD.

§ 40

1. Organami sądowymi SD są Naczelny Sąd Partyjny SD i regionalne sądy partyjne SD.
2. W orzeczeniach sądów partyjnych obowiązuje zasada dwuinstancyjności.
3. Sądy partyjne wybierają ze swego składu przewodniczącego, nie więcej niż dwóch wiceprzewodniczących i sekretarza.
4. Do zadań sądów partyjnych należy:
 - 1) orzekanie w sprawach członków SD prowadzących działalność niezgodną ze Statutem SD, programem SD i uchwałami władz SD,
 - 2) mediacja lub orzekanie w sporach pomiędzy członkami SD.

§ 41

1. Naczelny Sąd Partyjny SD, z zastrzeżeniem ust. 2, orzeka w trybie odwoławczym od orzeczeń regionalnych sądów partyjnych SD. Termin do wniesienia odwołania wynosi 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia pierwszej instancji.
2. Wnioski o ukaranie dotyczące członków władz naczelnych SD rozpatrywane są w obu instancjach przez Naczelny Sąd Partyjny SD.
3. Naczelny Sąd Partyjny SD uchwała regulamin określający zasady działania sądów partyjnych i tryb postępowania przed sądami partyjnymi.
4. Naczelny Sąd Partyjny SD sprawuje administracyjny nadzór nad regionalnymi sądami partyjnymi SD.

ROZDZIAŁ IV ORGANY DORADCZE I WSPÓŁPRACUJĄCE

Klub Parlamentarny

§ 42

1. Posłowie i senatorowie oraz posłowie do Parlamentu Europejskiego będący członkami SD, działają zgodnie ze Statutem, regulaminem Klubu/Koła Parlamentarnego SD, programem SD oraz uchwałami władz naczelných SD.
2. Uchwały władz naczelných SD oraz Klubu/Koła Parlamentarnego są wiążące dla członka Klubu/Koła Parlamentarnego SD w głosowaniach na posiedzeniach ciał kolegialnych, których jest członkiem oraz w podejmowaniu innych działań politycznych.
3. Zarząd Główny SD ustala zasady współpracy z Klubem/Kołem Parlamentarnym SD oraz biurami poselskimi i senatorskimi oraz posłami do Parlamentu Europejskiego z zarządami regionalnymi SD.
4. Niezastosowanie się przez członka Klubu/Koła Parlamentarnego SD do uchwały, o której mowa w ust. 1 i 2 albo do zasad współpracy, o których mowa w ust. 3 lub do regulaminu Klubu/Koła Parlamentarnego SD, stanowi rażące naruszenie obowiązków członka SD, o którym mowa w § 12 ust. 1.

Rady Środowiskowe i zespoły problemowe

§ 43

1. W miarę potrzeb władze SD mogą powołać rady środowiskowe i zespoły problemowe w celu realizacji określonych zadań programowych.
2. Skład, zasady działania i tryb powoływania rad środowiskowych i zespołów problemowych ustala Zarząd Główny SD lub zarząd regionalny SD.
3. W pracach rad środowiskowych i zespołów problemowych mogą uczestniczyć osoby nie będące członkami SD.
4. Rady środowiskowe i zespoły problemowe w swej działalności są zobowiązane kierować się zasadami zgodnymi ze Statutem i programem SD.
5. Władze SD mogą inicjować dyskusje na przeznaczonych do tego forach.

Organizacje młodzieżowe

§ 44

1. Organizacje młodzieżowe współpracujące z SD działają na podstawie przepisów o stowarzyszeniach.

2. Działalność organizacji młodzieżowych i ich współpraca z SD odbywa się na podstawie porozumienia zawartego z Zarządem Głównym SD.

ROZDZIAŁ V MAJĄTEK I FINANSE

§ 45

1. Majątek SD stanowią nieruchomości, rzeczy ruchome, prawa majątkowe i środki pieniężne.
2. Majątek SD powstaje:
 - 1) ze składek członkowskich,
 - 2) z darowizn, spadków i zapisów,
 - 3) z dotacji i subwencji z budżetu państwa,
 - 4) z dochodów z majątku SD,
 - 5) z innych źródeł dopuszczonych przepisami prawa.
3. Źródła finansowania SD są jawne.

§ 46

1. Zasady funkcjonowania i gospodarowania majątkiem i finansami SD oraz zaciągania zobowiązań majątkowych określa Rada Naczelna SD.
2. Władze SD prowadzą rachunkowość zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 47

1. Przy czynnościach prawnych SD reprezentują osobiście: Przewodniczący SD, Sekretarz Generalny SD, Skarbnik SD.
2. Składanie oświadczenia woli przy czynnościach prawnych w imieniu SD dokonywane jest łącznie przez dwie spośród osób wymienionych w ust. 1.
3. Zarząd Główny może udzielić pełnomocnictw do składania oświadczeń woli w imieniu SD.
4. Ustanowienie pełnomocnictwa następuje przez złożenie oświadczenia woli w stosownej formie prawnej. Wygaśnięcie pełnomocnictwa następuje na skutek jego cofnięcia lub z upływem okresu na jaki zostało udzielone.
5. Nabycie lub zbycie nieruchomości, nabycie lub zbycie obligacji Skarbu Państwa lub bonów skarbowych Skarbu Państwa oraz papierów wartościowych wymaga uchwały Rady Naczelnej SD.

ROZDZIAŁ VI POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 48

1. Połączenie z inną partią lub z innymi partiami może nastąpić wyłącznie na wniosek Rady Naczelnej SD - na podstawie porozumienia, którego treść zatwierdza Kongres SD większością 2/3 głosów, w obecności co najmniej 3/5 uprawnionych do głosowania. Kongres SD określi jednocześnie przeznaczenie majątku i środków finansowych SD.
2. Decyzję o zmianie nazwy może podjąć Kongres SD większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy delegatów.
3. Decyzję o rozwiązaniu SD może podjąć Kongres SD większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy delegatów. W takim przypadku Rada Naczelna SD ustanawia likwidatora oraz określa przeznaczenie majątku i środków finansowych SD.

§ 49

Statut i jego zmiany uchwała Kongres SD większością 2/3 głosów.

ROZDZIAŁ VII PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

§ 50

Z dniem uchwalenia niniejszego Statutu zarządy powiatowe stają się zarządami miejskimi SD.